Ročník II. Ve Varšavě a v Lucku, dne 15. ledna 1929. Číslo 1.

BUDITEL

ORGÁN ČECHOSLOVÁKŮ V POLSKU.

VYCHÁZÍ 1. a 15. KAŽDÉHO MĚSÍCE.

Redakce a administrace pro Volyň: Łuck, Jagiellońska 16.

Administrace pro ostatní Polsko a zahraničí: Warszawa, Mazowiecka 11.

NA PRAHU NOVEHO ROKU.

Doba idylických vánoc a následující za ní doba Nového Roku jakožto mezníku v našem životě dávají mnoho látky ku přemýšlení. Vánoce — tyto hody lásky, hody radovánek, zvláště pro tuto naši milou drobotinu — jsou kusem poesie v našem prosaickém — šedém žití. Proto se tak často v této posvátné době zahloubáváme do myšlenek o životě a my staří — zvláště do vzpomínek z dob mládí. Pozorujeme běh světa a mimovolně porovnáváme život za našeho mládí se životem našich dítek a vnuků. A jaký úsudek vytvoříme si tohoto porovnání? Znamenáme v tom pokroku doby nynější více blahobytu, spokojenosti a zralého chápání významu našeho života? Či s tesknotou vzpomínáme těch „starých zlatých časů", toho patriarchálního prostého života? Ať tak, či onak, běh světa a vývoj událostí nezastavíme, kola osudu nezdržíme.

Po 2 téměř tisíciletích ozývá se každoročně křesťanský onen andělský chvalozpěv zvěstující pokoj lidem dobré vůle, a přece se zdá, že toho pravého *pokoje* a těch lidí *dobré vůle* snad spíše ubývá, než přebývá. Dnes měli bychom si připomenouti věštce národního:

Ty věříš, že Kristus zrodil se v Betlemské kobě, ale běda ti, jestliže nezrodil se v tobě!

Běda lidstvu, jestli se nebude říditi zásadami pravé lásky a sbratření dle učení Mistra z Nazareta. Běda národu, který zúmyslně šlape po ideálech křesťanské humanity! Co dá lidstvu v záměnu Běda jednotlivci, který má péči pouze o to svoje „já" a vyšší idealy považuje za bláznovství!

Tušíme, že mnoho zla ještě přijde na lidstvo, mnoho krve nevinné bude snad ještě prolito, než proniknou do všech vrstev a národů ideály pravého bratrství. Ale věříme, že každé zlo přináší v zápětí i dobro. Vidíme, že to největší zlo — válka vytvořilo organisaci — Svaz národů, jakožto první vlaštovku příštího jara všeobecného míru, kteroužto ideu tato světová organisace nespouští již se zřetele, ačkoliv uskutečnění jejímu staví se do cesty mnoho překážek. Vidíme, že pro ideu všenárodního sbratření pracují i různé jiné organisace: Červený kříž, různé Sdružení mládeže, dorostu; pořádají se sjezdy a kongresy a t. p. a všude tento problém staví se v popředí. Jiným velmi důležitým následkem světové války jest okolnost, že ve většině států vláda přešla do rukou lidu, a tento lid zajisté bude obezřeleji vyřizovati různé konflikty a nedorozumění, jak domácí tak i zahraniční, a nepustí se do jakékoliv zbrojné avantury, jak to bylo za vlád absolutistických.

I my jednotlivci nemůžeme lhostejně přihlížeti snahám lidstva po obrození. Jedenkaždý z nás musí dle možnosti přiložiti kamének k veliké budově šťastnějšího všelidstva Začněme s *dobrou vůli* u sebe, v rodině, v obci, v okrese, v národě. Mnohé věci se nám nelíbí a vyžadovaly by nápravy. Tato náprava však musí vyjíti z lidu t. j. z nás, a státi se musí nejdříve v nás samých. Žehráme často na vládu, úřady a zatim sami ani nedovedeme vládnouti ve svých nejbližších místních organisacích, které po většině pouze živoří. Naší mládeži, která vyrůstala v nezdravém ovzduší válečné demoralisace, mumusíme věnovati více péče, než dosavad se dělo, a taktéž na výchovu dítek, jak ve škole, tak i v rodině, musíme obrátiti největší zřetel. Jinak se nám naše lhostejnost strašně vymstí, ne-li na nás samých, tedy na dorůstajicím novém pokolení.

A proto nechť ukončení starého a počátek nového roku a s ním i zahájení nové práce v rodině, v obci a ve státě vzbudí v nás nové lepší touhy po vyšších ideálech lidstva, nechť roznítí v nás chuť k vytrvalé a plodné spolupráci na národa roli dědičné!

J. Vlk.

VÝSLEDKY ZEMSKÝCH VOLEB V ČESKOSKOVENSKU.

Jak jsme již v posledním čísle našeho listu minulého roku oznámili, konaly se dne 2. prosince v Československu volby do zemských a okresních zastupitelstev. S výsledky těchto voleb může býti československá státotvorná veřejeost spokojena, neboť ony znamenají posílení činitelů, smýšlejících s Čsl. republikou přátelsky a usilujících o její upevnění a udržení, a na druhé straně znamenají porážku nepřátel státu čsl. na levici i na pravici. To jest nesporný klad těchto voleb.

Ve volbach byly, jak známo, dvě třetiny zastupitelstev voleny a jedna jmenována. Po provedeném jmenování lze říci, že vládnoucí koalice má v zastupitelstvech většinu.

Volební výsledky jeví se takto:

V *Čechách* obdrželi mandátů:

nár. sociálové	12
republikáni	11
komunisté	10
soc. demokraté	10
něm. soc. dem.	7
čsl. strana lidová	5
Bund der Landwirte	5
životnostníci	4
nár. demokracie	4
něm. křest. sociálové	4
Volksverband	3
Rosche	2
něm. nár. sociálisté	2
něm. živnostníci	1

Na *Moravě a ve Slezsku:*

lidovci	8
soc. dem.	6
republikáni	5
komunisté	4
něm. křest. socialové	3
národní socialisté	3
Bund der Landwirte	2
něm. soc. dem.	2
živnostníci	2
Volsverband	1
národní demokraté	1
němečtí živnostníci	1
něm. nár. socialisté	1

Na *Slovensku:*

strana ludová	9
republikáni	8
komunisté	5
soc. demokraté	3
maďarská strana nár.	3
maď. křest. sociálové	1
čsl. strana lidová	1
slov. strana nár.	1
židé	1
nár. demokrati	1
nár. socialisté	1

Na *Podk. Rusi:*

republikáni	4
maď. oposice	2
komunisté	2
židovští agrárníci	1
živnostníci	1
Kurtiak	1
rusínští soc. dem.	1

Z domova i ciziny

Vánoční a novoroční přestávka v polské vnitřní politice byla zakončena koncem prvního novoročního týdne. Některé sněmovní výbory konaly svoje obvyklé schůze již dříve, sněmovní plenum se sejde dne 15. ledna t. r.

Koncem roku byla provedena menší změna ve vládě v tom směru, že představitel konservativního křídla, ministr spravedlnoti Alex. Meysztowicz podal dne 22. prosince demisi a že na jeho místě byl ministrem spravedlnosti jmenován dosavadní státní podtajemník v ministerstvu spravedlnosti Stanislav Car.

V zahraničně-politickém směru vyvolala v Polsku i za jeho hranicemi velikou pozornost nabídka na ratifikaci Kellogova paktu, adresovaná sověty Polsku, jíž má býti podle sovětského výkladu upevněn mír mezi Polskem a sověty a vůbec na evropském východě. V době, kdy píšeme tyto řádky, neví se ještě, jak bude polská odpověď stylisována, jisto však jest, že Polsko se nepostaví k nabídce zamítavě, bude-li prokázáno, že se Rusku opravdu jedná o mír a že Polsku by z přijetí sovětské nabídky na žádné straně nehrozila škoda.

V Československu bude zahájena řádná parlamentní činnost teprve koncem ledna a v únoru. Koncem ledna zahájí svoje zasedání senát, v únoru poslanecká sněmovna.

Ve vládní koalici čsl. nastalo po delší době vyjasnění v poměru republikánké strany ke straně lidové. Toto vyjasnění projevilo se jmenovitě v tom, že lidová strana projevila ochotu vzdát se zastupování nemocného ministerského předsedy Švehly ve vládě a že na toto místo,

spravovane dosud vůdcem lidové strany Šrámkem, zasedne v dohledné době zástupce strany republikánské, jako strany nejsilnější.

Zemská zastupitestva zahajují svou činnost 15 ledna, kdy se konají schůze zastupitelstva českého a moravsko-slezského. Schůze tyto jsou schůzemi především ustavujícími.

Hladina vnitropolitického života byla v Československu rozčeřena zatčením známého poslance ludové strany a šéfredaktora jejího „Slováka" Tuky, jenž osnoval na Slovensku státní převrat a pracowal s iredentou a s Maďary k odtržení Slovenska od Československé republiky. Česká i naše veřejnost právem jest zvědava na výsledek vyšetřování, které bylo s Tukou zahájeno.

Zpráva o tom, že o demisi býv. ministra Engli še nebylo ještě rozhodnuto, uveřejněná v posledním čísle Buditele, byla otisknuta jen nedopatřením. Ve skutečnosti byla již tato otázka dávno vyřízena tím, že nástupcem Englišovým se stal dosavadní odborový přednosta ministerstva financí dr. Vlasák.

Z ostatních mezinárodních událostí pozornosti zasluhuje proklamace krále jugoslavského, publikovaná dne 6. ledna t. r., v níž se prohlašuje, že konstituce král. SHS ze dne 28. června 1927 ztrácí svou závaznou moc, že skupština se rozpouští a že zákony budou ohlašovány královskými dekrety. Krok tento znamená zrušení parlamentního systému v bratrské zemi jugoslavské a nastolení absolutní monarchie, ale jugoslavská i zahraniční veřejnost jest přesvědčena, že toto nezbytné opatření bude míti charakter jenom přechodný. I my přejeme bratrské Jugoslavii, aby tento krok přispěl k odstranění stálých jejích krisí vnitropolitických a k posílení jednoty národa srbského, chorvatského i slovinského.

Styky čsl.-polské

Čsl. ústav zahraniční. Jedním z jubilejních podniků na oslavu desítiletého výročí samostatností RČS. jest založení nové organisace pod názvem „Československý ústav zahraniční", jehož ustavující valná schůze konala se 20. prosince v Praze. Účel tohoto ústavu jest: udržovati, podněcovati a podporovati kulturní, hospodářské a národnostní styky jak s příslušníky ČSR v zázemí, tak rovněž s krajany — příslušníky jiných států a pracovati soustavně k jejich kulturnímu, mravnímu a hospodářskému povznesení. V čele ústavu stojí svou prací v oboru zahraničních menšin chvalně známý předseda menšinového odboru Národní rady ČS. Dr. Jan Auerhan. Ačkoliv ústav vylučuje jakoukoliv politickou činnost, přece máme naději, že bude pracovati ve směru utužování přátelských styků s naší Rp. Polskou, a my, jakožto loyalní občané, budeme pokládati za svoji povinnost, tyto snahy sbratření všemožně podporovati, a staneme se takto pojítkem mezi oběma bratrskými národy. Přejeme tudíž ústavu rozvoje a plodné práce ve vytčeném směru.

PROF. DR. KAREL KADLEC MRTEV.

V Praze zemřel prof. slovantkého práva na pražské universitě dr. Karel Kadlec ve věku 64 let. Prof. Kadlec náležel k nejvýznamějším slovanským vědcům českým světového jména. Napsal řadu vědeckých děl, týkajících se nejrozmanitějších otázek právních u všech národů slovenskýbh. S Polskem a polskými učenci pojily ho styky velice přátelské. Roku 1925 přednášel na varšavská universitě. Některé z jeho vědeckých prací přeložený byly rovněž do polštiny.

Z KRAJE

ČESKÁ MATIČNI ŠKOLA V LUCKU.

Utvořivší se kolo Č. M. Š. v Lucku se blahodárně rozvíjí, čítajíc již dnes na 80 řádných členů, zaplativších členský poplatek. Místnost pro mat. českou školu byla najata u p. Bečky, schází jen dostatečný počet dítek, aby škola byla otevřena, Nesnadné jest zříditi českou školu tam, kde škol jiných státem placených jest dostatek, vyžaduje to jistých hmotných obětí. — Mezi českým obecenstvem v Lucku je dosti hodných Čechů, kteří se dovedou nadchnouti pro věc osvěty českých dítek i přinésti značnou obět hmotnou. Jest to zjev velmi potěšitelný, z něhož máme upřímnou radost.

Tak na př. o prvé Mikulášské zábavě pořádané kolem Č. M. Š. ve prospěch české školy v hostinci p. Vignera dne 9-ho pros. m. r. činil čistý získ kolem 300 zl. To jasně dokazuje, že přítomní byli si dobře vědomi své české povinnosti. Dávala se veselohra „Sklenice čaje", v níž vynikla v roli „baronky" pí Soprová. Kuplety též byly pěkné, zejména p. Liška komicky představil „kostelníka". Proslov páně Jozefův ze Zdolbunova vzbudil neobyčejné nadšení a působivý dojem. Nemaje tušení, mluvil k nám

tento vzácný host slova pravdy, jež bychom na památku nehynoucí měli vepsati do pamětníku. — Jistě jen s pomocí české školy prací pospolitou, usilovnou a obětavou dovedeme si zachovati svoje dítky! Při vší loyalitě k vládě, budeme dobrými a zdárnými Čechy. Všem těmto šlechetným přátelům a příznivcům vzdáváme co nejsrdečnější dík! Správa kola Č. M. Š. v Lucku.

NOVÁ ČESKÁ ŠKOLA V CHOMOUTĚ

Národní uvědomělost, vytrvalost a obětavost našich krajanů ze vsi Chomoutu, kraje dubenského, korunována byla dne 7. října t. r. vysvěcením a odevzdáním nově zbudované české školy svému účelu.

Škola jest postavena uprostřed vesnice, vedle ní stojí obecní zvonice a jest zdaleka viditelna. Českou učitelkou jest slečna Křivková, bývalá učitelka z Mirohoště.

Svěcení konalo se o 4 hodině odpolední a to tím způsobem, že u jednoho oltáříku umístěného ve škole páni proboštové katolický i pravoslavný z Warkowič odsloužili mši a pak posvětili školu. Poté promluvil pan katolický probošt pěkný polský proslov k rodičům i dítkám a nabádal je, aby si školy vážili a ty, kteří ji doposavad neuznávají, vyzýval, aby se stali její podporovateli, neboť nevědí, kdy budou pro příslušníky své rodiny školu potřebovati.

Pan pravoslavný probošt ruským proslovem velmi výstižně nabádal rodiče a dítky k úctě ke škole a k lásce a pochopení práce ustanovené sl. učitelky. Jménem České Matice Školské naVolyni a promluvil předseda Dozorčí Rady pan R. Jozef, který konstatoval, že nemůže byti krásnějším uctěním památky 60-tiletí české kolonisace na Volyni a důstojnějším oslavením 10-ti letého výročí znovudobytí české samostatnosti, jako obětavý čin chomutských krajanů, kteří tohoto dne světí budovu nově založené české školy. Poukázal na krásný příklad náboženské snášenlivosti, jehož jsme zde u jednoho oltáře byli svědky a prosí, aby tato snášenlivost povždy v této škole se pěstovala. Rodiče i dítky vyzývá, aby milovali svoji školu a naši českou mateřskou řeč a aby vždy a všude byli pamětliví toho, že jsme příslušníky čestného národa a vždy duševně spojení s vlastí československou, odkud na Volyň přišli naši dědové. Jménem České Matice Školské na Volyni slibuje této škole přízeň a mravní podporu a těm pak krajanům, kteří se o založení české školy a postavení vlastní školní budovy postarali za jejich obětavost srdečně děkuje. Po každém uvedeném proslovu zahrála hudba státní hymnu.

Na to odebrali se účastníci do prostorného sálu pana Ostrčila, kde slečna učitelka provedla s dítkami různé hry a kde dítky přednášely české básně a zpěvy.

U příležitosti této slavnosti zakládá se v Chomutě vlastní kolo České Matice Školské, v jehož čele stojí pan Václav Prokop, jako předseda, pan Josef Bačovský místopředseda, p. Václav Mojdl, jednatel, p. Ant. Bačovský, pokladník, a p. p. Odstrčil Ant., Lipčák Jos., Palla Joachym, Macek Aleks., jako přísedící.

Věříme, že na Chomoutě bude i nadále rozkvět obce a česká kultura postupovati, proto všichni svorně do práce ku blahu všech!

Bačovský.

Chomout. Dne 14/XI m. r. při svatbě sl. Viktorky Odstrčilové s p. Vl. Tomášem ze Záhoroště u Zdolbunova byla z iniciativy pp. Bačevských, Jos Růžičky a Al. Odstrčila podniknuta sbírka ve prospěch místní české školy a Ustředni Matice v Lucku. Pp. Miller a p. Tomáš doplnili částku na zł. 70, z nichž na přání hostů určen namístní školu, která dnes jest v začátcích, a menší má býti odveden do Lucku. Výbor Kola vyhověl přání vzácných panů hostů a rozhodl, by zl. 15, bylo odvedeno Ústředně Matice, a pozůstalých 55 zl. ve prospěch školy. Všem dárcům i iniciatorům vzdáváme srdečný dík za podpoření sbírky. Výbor Kola Č. M. Š. v Chomoutě.

Z Dlouhého-Pole. Počátkem července m. r. bylo za řízení naší pí. učitelky Libuše Berezovské dětskou školní mládeží sehráno divadlo: „Dva haléře". Ačkoliv to byl první pokus a kus dosti těžký, hra byla předvedena dosti zdařile, za což pí. učitelce vřele děkujeme. Čistého zisku zůstalo zl. 113. — z kterých věnováno zl. 13. Ústřední Správě Matice v Lucku a zl. 100. — upotřebeno na obědnání školních učebnic. Vzdáváme srdečný dík pí. učitelce. která naše dítky již od 1913 roku tak zdarně vychovává a přejeme jí, by ještě dlouhá léta mohla býti činnou pro blaho našich děti.

Antonín Nedbálek.

Z Mlodavy I. Při svatební hostině sl. Aninky Hryzbilové s p. Ant. Flanderou z Mirohoště byla z iniciativy p. učitele Simunka podniknuta p. Kostkou sbírka mezí hosty ve prospěch Č. M. Š., která vynesla 30,15. Dne 25/XI m. r. konala se u nás valná schůze našeho kola Č. M. Š.

Do Výboru Kola na místo vystoupivších pp. V. Šimsy, Jos. Tenglera a B. Hryzbila byli zvoleni: p. Jos. Tengler-předseda, P. Vl. Nerada-místopředseda a p. Ant. Novák-pokladník. Výbor Kola Č. M. Š. v Mlodavě.

Různé zprávy

Zaplatil jsem již předplatné? Na tuto otázku by neměl zapomínat žádný z našich čtenářů! Neboť jen správným placením listu umožním jeho vycházení a zdokonalování. Koná-li list svoji povinnost ke mně, musím ji já konat k němu! Dlužníci, hlaste se!

Dohodou k spolupráci. Dne 18. listopadu m. r. jsme byli svědky radostné události pro každého Čecha volyňského, kterému jen trochu osud naší větve leží na srdci. Toho dne si na mimořádné schůzi Č. M. Š. v Dubně podali naši předáci ruce k smíru a spolupráci. Dojemná tato chvíle zajisté utkví účastníkům nadlouho v paměti, a těžce se prodřeší na celé české veřejnosti ten, kdo tento smír poruší, a stane se odpovědným za následky z toho vzniklé. Máme před sebou celou řadu nevyřešených otázek jak hospodářských, tak kulturně-osvětových. Povinnosti naší jest prehlásiti se za členy „Národní Jednoty", kteráž jako organisace má širší kompetenci nežli naše osvětová organisace Č. M. Š. Avšak obě tyto instituce musí jíti v plném kontaktu mezi sebou. Neméně důležitou otázkou jest založení na Volyni hospodářské školy, o jejímž významu bylo již mnohokráte jednáno, avšak k uskutečnění, bohužel, dosud nedošlo. Nahlížíme všichni, že hospodaření dle starých metod pro naše nynější poměry není vyhovující a že se musí pomýšleti na racionálnější způsob, který naše rolnická mládež může nabýti pouze na dobře vypravené hospodářské škole. „Třeba pracovati ne tak do šířky" jak do „hloubky". Stále citelnější nedostatek pozemků třeba nahraditi vyšší kulturou agrární, aby se zamezilo stěhování krajanů do nehostinné Argentiny; Kanady a j., odkudž často docházejí od vystěhovalců dosti smutné zprávy. Hmotných oběti na tento podnik netřeba se lekati. Kdybychom si ustanovili n. př. dobrovolnou daň asi po 1 zl. z hektaru, nikdo by to téměř neucítil, dílo by se provedlo. Pomoc státní ve způsobu subvence by byla též zajištěna. Tedy jen více zájmu a obětavosti. — Přemýšlejme a pracujne!

Jan Kramský.

BESEDY „BUDITELE"

PADÁM NA KOLENA!

Jednou jsi dravcem
jejž nelze napojit krví,
jindy zas neviditelným škůdcem,
který pomalu, ale jistě
vyssává morek života,
z něhož čerpá svůj byt,
jindy zmijí,
která je stočena na kameni,
ohřátém poledním sluncem,
a chce uštknout,
a mnohdy i bleskem
který jedinou ránou
a za ohlušujícího rachotu,
naplňujícího všechen prostor,
sráží k zemi mohutný strom!

Jindy však se zjevíš na nebi duše
jak milá vlašťovička, nesoucí pohodu,
která zašvitoří, křidélky zatřepetá a uletí,
jak chrt, který vykonal svůj úkol
a radostně kol tebe poskakuje,
jak nádherný motýl,
který si na modrý květ tvé zahrady seď,
a jejž jsi nechytil!
Jak první jarní fialka
pod šedivou strání, které nesmíš utrhnout,
jak plachetní lodice,
která se běláskem houpá
na tichých vlnách Jadranu,
aby zmizela zas, neznámo, kam,
jak neznámá krásná záře na nočním nebi,
která po chvíli hyne...
a již se nevrací...

A opět jindy jsi šedivou koroptví,
která pádí v čele stáda mladých
lánem dozrávajícího žita,

aby je zachránila před nebezpečím,
jsi zrnem hořčičným,
z něhož vyrůstá košatý strom lidského
[plahočení!
Jsi chlebem,
který sytí hladové jedince i miliony,
jsi pramenem, jenž napájí žíznivé,
jsi šatem,
který hřeje nahé a opuštěné,
jsi požehnáním,
jež zdvihá klesající
a v němž člověk čerpá sílu
na pouti k horám a roklím života!
Jsi modlitbou,
jíž děkujeme za to, že jsme,
jsi písní,
jež dává smysl živému bytí,
jsi sluncem,
bez něhož by nebylo života!

* * *

Padám před tebou na kolena
a oddaně, z celé duše své
a ze vší mysli své, se ti kořím!
Neboť jedině v tobě je život,
Myšlenko blahoslavená!

M. K.

VÁNOČNÍ DÁREK.

Když Jiří Hlubocký po delší známosti s Aničkou Svobodovou dosáhl místa, které by mu skýtalo dosti prostředků k vydržování rodiny, rozhodl se oženiti. Byly stejného spolu stáří. Oběma uplynulo dvacet pět jar pozemského žiti. Do nově upravené útulné domácnosti vcházela se snoubenci upřímná oddanost šťastné mladé lásky. Rodiče obou těšili se štěstím svých dítek a vše nasvědčovalo, že svazek těchto dvou mladých srdcí věnčen bude vší krásou a harmonií života. Obchod, jehož se stal Jiří společníkem, rozvíjel se a prospíval, takže v době letní mohli si vyjeti a poznati krásy své vlasti, jakož i ciziny. V zimé navštěvovali zábavy velkoměsta. Část prázdnin trávívali u rodičů Aniččiných na venkovském statečku. Bývalo jim zde dobře; žili bezstarostně vždy těch několik týdnů. Stávali se skorem dětmi. Honívali se lučinami, zabíhali do blízkého lesa a veselý jejich zpěv rozléhal se daléko letní krajinou. Příjemně plynul jim rok za rokem, a jako ta jásavá píseň uplynulo jim pět krásných let. Nyní však, když přiblížila se oběma osudná třicítka, před níž nejvíce respektu cítí obé pohlaví, neb se mu zdá, že se zde končí bezstarostné mládí a nastává vážnější doba žití, oba manželé počali více přemýšleti. Oběma se nyní zdálo, že nežili pravého života; zábavy i radovánky počaly je nuditi a začali toužiti po tom, čeho dosud postrádali Předmětem jejich touhy stalo se oběma — dítě. V něm viděli vyvrcholení svých snů a svého štěstí.

V oné době provnala se mladší sestřička Aniččina, která v době letní bývala vždy jejich veselou a milou společnicí. Po roce nato sjely se opět obě sestry na statku svých rodičů. Tentokráte však přivezla si paní Věra malého synáčka, jenž se stal hned hlavní osobou celého domu. Něco jako by lítost pocítila Anička při pohledu na rozkošné děťátko a také Jiří zatoužil mocněji nežli dříve státi se otcem. Této zimy bylo u Hlubockých nějak smutněji. Jiří počal tráviti večery v klubě mezi kolegy, chtěje tak zapomenouti na nesplněné své přání. Často přicházel odtud ještě v horším humoru, když si jej přátele dobírali a škárdlili právě pro to, nač chtěl zde zapomenouti. Mnohý z přítomných byl již otcem a v žertu dotýkal se nejbolestnější stránky Jiříkova srdce. Anička pak trpěla ještě více, když pozorovala roztrpčenost svého chotě. Ten stával se k ní mnohdy i nevlídným. Dříve chodívali vždy společně na zábavy, do společnosti, žili jakoby jedním životem. Nyní stávala se mezera mezi nimi větší a větší. Tak uplynula dvě léta a zase chystala se Anička k rodičům na prázdniny. Nebyla již tak svěží, růžová, rmoutila se. Jiří oznámil jí, že letos na statek k jejím rodičům nepojede. Anička vycítila z jeho řečí, že se nechce dívati na rodinné štěstí její sestry, na čiperného Venouška a jeho malou sestřičku. Záviděl. Stávalo se, že chtěje zahnati truchlivé myšlenky, začal oddávati se alkoholu. Obchod přestal jej zajímati a často říkával: Pro koho mám pracovati? Pro koho se sháněti, když dítek nemáme? A proč mají dítky lidé ubozí, kteří nemají dosti prostředků k jich výchově? Proč my, lidé zámožní, zůstáváme bez dětí?

Po prvé tedy odjela Anička sama ke svým milým. Rodiče rmoutilo, že je tmutná, a také vytušili příčinu jejího zármutku. Jsi nějak pobledlá, drahoušku, pravila matka. Musíš se hodně procházeti a užíti čerstvého vzduchu. Věra přijela s oběma dítkami. Venouše byl hned plný dům; všude se rozléhal veselý jeho hlásek: Tu jej upoutali králíčci, slepičky, holubi, které mu dědeček ukazoval. Častokrate vběhl s jasotem neb s pláčem do pokoje, kde matinka uspávala malou jeho sestřičku a tu nastalo buď konejše-

ní neb vyhoštění z pokoje. Toho léta nepřijel ani Věřin manžel, měl býti přesazen jako úředník do hlavního města. Dovolená jeho stanovena tedy na pozdější dobu. Jiří psával sice Aničce, ale z listů jeho vanul chlad. Anička bývala po obdržení dopisu ještě smutnější. Pozorovala zde, ve venkovském zátiší, tu jeho lhostejnost k sobě ještě intensivněji. Porovnávala bezděčně léta minulá, plná jasu a štěstí, s těmito dobami bezradostnými. Nato přišel dopis ještě drsnější. Byla to odpověď na Aniččinu domluvu, když Jiřímu jemně vytýkala jeho nešetrnost k ní. Bylo to nad její síly, slza za slzou řinula se jí z očí; nechtěla zarmoutiti svých rodičů, rozběhla se k lesu. Ubíhala dál a dále, nevšímajíc si ničeho, jen velký bol cítila ve svém nitru. Toho dne však nejen v jejím nitru burácela bouře, rozpoutala se i v přírodě. Anička jsouc lehce oděna, zpozorovala pozdě ony temné mraky, na nebi vyvstavší. Zbloudila v lese. Nedaleko ní zaburácelo; strom zasažen bleskem, zachvěl se a mocná větev padala na zem. Po bouři nalezli domácí Aničku omdlenou pod haluzí; byla úplně promočená, avšak na štěstí úrazu velkého neutrpěla. Následkem všeho toho se však Anička roznemohla na zápal plic. Když bylo Jiřímu oznámeno telegraficky, že jeho žínka vážně ochuravěla, vydal se neprodleně na cestu. Jel delší dobu sám. Rozmýšlel. Litoval nyní svého jednání. Poznal, jak miluje dosud družku svého života, tu dobrou, něžnou bytost. Nemohl si nyní představiti život bez ní. Zbytečně jsem ji soužil, zbytečně týral — promlouval sám k sobě. Zdálo se mu, že vlak jede příliš volně. Chtěl býti nyní co nejrychleji u své drahé ženy. — Nová stanice. Vsedla paní s děvčátkem a starší venkovská žena. Za chvilku rozpředla se tato rozmluva: Jak je ta maličká podobná své mamince, zrovna jako by jí z oka vypadla. — Paní se pousmála a odvětila: Mýlíte se, milá paní, děvčátko není mou dceruškou. Říká mi matinko neb jsme si ji vzali za vlastní. Neměli jsme s mužem dítek a proto, že jsme oba po dětech toužili, vzali jsme si naši malou Aničku. — To máte asi, drahá paní, hodného muže, když k tomu svolil. — Ovšem, to musím přiznat. — To však byl také návrh jeho, abychom se postarali o nějakého sirotka. — Další slova unikla sluchu Jiřího. Cítil v duši velký klid, velkou úlevu. Když se octl u své Aničky, poznala instiktivně onu změnu, jaká se s ním udála. Rozjasnilo se vše kolem nich. Našla opět svého dobrého muže, jehož provázela oddaně a věrně ode dne sňatku. Přála si opět žíti. Když se částečně pozdravila a mohla vycházeti, provázel ji opět Jiří v ona místa, kde tak rádi trávívali chvíle v minulých šťastných letech manželství. Zdálo se jim, jako by byli opět těmi šťastnými mladými lidmi. Neušlo též Aničce, že stal se letos malý Věna miláčkem Jiřího. Nebylo již ani stínu závisti v jeho zracích, když pozoroval čiperné pohyby malého kloučka. Jiří již ženy neopustil. Zdrželi se oba déle na statku k vůli Aniččině zdraví. Před vánoci usneseno, že budou obě rodiny tráviti společně svátky, neb od nového roku mělo dojíti k stěhování a nastoupení nového místa mužem Věřiným. Přemýšleli, co komu koupiti k Vánocům. Co dětem Věřiným? co staré služebné, již si Anička hned po svatbě z domova přivezla a která byla jakoby členem rodiny. Když nastal Štědrý den, měla Anička již vše připraveno. Vždyť celý týden se služebnou pekly, smažili a chystali. Jiří sám zdobil stromeček vánoční a dárky pod něj ukládal, vesele si při tom prozpěvuje. Aničku těšila jeho veselá nálada. Když pak přijela rodina sestřina, nastalo teprve pravé veselí s dětmi. Venouš nemohl se dočkati stromečku a nejraději by se byl dostal do zakázaného salonku, kam se strýček uchýlil, by ještě něco upravil na stromku s pomocí švakra, který dárky přivezené zde ukládal. Za oživené nálady usedli k večeři štědrovečerní. Když pak zazněl zvonek, Venouš vběhl první do salonku a zůstal státi na prahu jako u vidění. Bylo vskutku nač se dívati. Opatrně pak po prohlídce stromku a ochutnávání cukrovinek, vytáhl dárek dědečkův — houpacího koně. Z počátku se obával, nekopne-li ho, ale poznal, že není obavy, vyšvihl se naň s jásotem, Když se končilo rozdávání dárků, dal Jiří znamení služebné, by přinesla dárek poslední, u paní sousedky ukrývaný. Když byl přinesen, chopil se ho sám Jiří a podal své ženě krásného, as 8-mi měsíčního chlapečka. Děťátko spatřivší stromeček, počalo se smáti, ručky po něm vztahovati. Oči všech upoutány byly k dítěti a nebylo možno poznati, kdo je více šťasten, z nového člena rodiny.

Jiří pojal myšlénku vzíti si za vlastní dítě již tehdy ve vlaku, kdy jel k nemocné své ženě, Promyslil celý plán, a již od oné doby žil v radostném očekávání, že jej provede. Když se všichni natěšili a hošíčka naobdivovali, jal se Jiří vyprávět: Byl jsem dopoledne v nalezinci pro dítě; klouček náš se na mne podíval tak vesele svýma krásnýma očima, jako by mně chtěl říci: Půjdu k tobě, vezmi mne s sebou. Bylo tam více robátek, byl bych si vzal třeba hned

pářeček. Myslel jsem si zatím však jen na tohoto a za rok mohu zas vybrat děvčátko. Jen jedné věci jsem se obával, totiž, aby naše Rozárka neprozradila, jaký dárek od rána přechováváme u paní sousedky. Držela se však statečně. — Ovšem, že přišla i vedlejší paní podívati se na dojem, jaký učiní dárek z nalezince. Když odcházela, pravila dojatě: Kdyby učinili všichni ti, již marně po dítěti touží, podobně, nebylo by ve světě tolik sirot i nešťastných bezdětných lidí.

B. M.

SLOVA I. S. TURGENĚVA.

Jak prázdný a jalový a ničemný jest skoro každý prožitý den!

Jak málo stop zůstaví po sobě!

Jak nesmyslně, jak hloupě uplynula hodina za hodinou!

A zatím přece jen člověku chce se žíti cení si život, doufá v něj, doufá v sebe, doufá v budoucnost... Ach, jaké štěstí očekává od budoucnosti!

Ale proč si představuje, že druhé, nastávající dni nebudou podobny tomuto právě prožitému?

Vždyť on si to však ani nepředstavuje, on vůbec nerad přemýšlí a má dobře.

„Až zejtra, zejtra!" těší sama sebe dokud „zejtra" nesklátí ho do hrobu.

Nu — a jsi-li jednou v hrobě — chtě nechtě přestaneš přemýšleti.

Koutek humoru.

Jak sedlák Michal Flondra koupil ve Varšavě měsíc za 1.500 dolarů. Veselá, ale drahou zkušeností zaplacená příhoda přihodila se sedláku Flondrovi, který odjížděl do Kanady. Před „Canadian Pącific" ve Varšavě přemluvili jej dva dobře oblečení podvodníci, aby se místo do Kanady odstěhoval raději na měsíc, kde mu zaručovali dobře placené místo v dolech na zlato a stříbro. Při sklence vodky v restauraci na Siené ul. vzbudili jeho touhu po rychlém zbohatnutí nabídkou, že od něho nic předem nechtí, pouze poctivost a práci, že mu dají na cestu zásobu potravy, jen aby se nebál odletět letadlem. Konečně mu nabídli, aby s nimi koupil společně od astronomů velké zlaté doly na měsíci. Po desátém kalíšku rozhodl se sedlák k bezplatné cestě letaelem na měsíc a dostal kromě potravy na cestu i starý kožich. Na letišti se však sedlák Flondra zalekl hukotu vrtule a po novém důkladném „napojení" se konečně rozhodl, že se nedá předejíti jinými a měsíc koupí. Nabídl celý svůj majetek 1.500 dolarů a slíbil, že zůstatek 100 tisíc splatí. Zavedli jej proto k falešnému notáři na rohu ul. Maršalkovské a Zloté, kde byla sepsána notářská smlouva, podle které kupuje od vědecké společnosti astronomické společně s Valerianem Krupińskim, inžinýrem a vynálezcen, měsíc k exploantaci stříbra a zlata, načež peníze vyplatil. Nato odešli s Flondrou podvodníci znovu na letíště, kde zaháněli dlouhou chvíli čekání na odlet novou pitkou, po které sedlák unaven usnul. Po probuzení hledal marně své „dobrodince", a když se mu personál letiště vysmál, udal vše policii, která jej poslala do Krakova, kde prý se jeho „spolumajitel" měsíce, nějaký Kvapil, zdržuje.

Ženská hlídka

„RADĚJI HNED!"

V těchto dvou slovech je určitě jakési kouzlo. Jak mnohému neštěstí se předejde, jak mnohdy se člověk zachrání, umí-li si říci: raději hned!

a také hned jednati. Řídí-li se jimi žena v domácnosti, mohou jí býti požehnáním.

Není třeba vysvětlovati jejich význam, nýbrž „raději hned" několik příkladů. Slunko se časně dere záclonou. U hlavy lůžka řinčí budíček. Spánek je tak sladký... Jen alespoň pět minut! Ale ne — „raději hned" neodkládat, „pět minut tě nespasí!" šeptá mi cosi tajemně. Rychle vstanu a zdá se mi, že mohu celý den přemáhat obtíže, jako jsem ráno přemohla ospalost.

První pohled zaletí k oknu. Tam vyprahlé květiny věsí hlavu a volají po vodě. „Počkejte!" myslím, než ono „raději hned" mi připomíná povinnost. Již mám konvičku v ruce a osvěžené květiny mi děkuji. Synek přišel ze školy a ukazuje utržený knoflík na kabátě. „Spravím to večer!" slibuje matka. Večer únavou zapomene a ráno opět synek připomíná a je mrzutost. Kdyby byla matka přišila knoflík hned, byla by si uspořila nesnáze.

Dcerka praví k matce: Mami, dej mi 50 gr. na sešit, veškole se koupí sešity najednou, prosím tě, ale nezapomeň, ať nemusím zvláště běžet domů! „No dobře, dám ti je do pouzdra, nestarej se!"

Matka pro jinou práci zapomněla; dcérka druhý den celá uřícená přiběhne domů, a matka vidí, že neblahé ono opomenutí „raději hned" způsobilo dítěti ve škole nepříjemnost.

A takových příhod v rodinách je denně na sta!

Odložené „raději ihned" se vlastně podobá sněhové kouli, která čím dále kutálena, roste, až z ní vyroste nebezpečný balvan. Věc, kterou vykonáme ihned, dá se provésti snáze a lehčeji, než když se nahromadí překážky a z drobného výkonu stává se někdy i břímě, které nelze zmoci, tíží naši pamět, a často připraví nás o klid a tísní naši náladu.

„Raději ihned" má veliký význam k získání klidu.

„Raději hned a řádně" neboť ve světě se nadělá mnoho práce ledabyle a polovičatě.

„Hned a řádně" mělo by být prvním heslem hospodyně v kuchyni.

Ne až — až — lépe hned.

Upotřebenou nádobu hned ve vřelé vodě obmýti a opláchnout po obědě — špinavé nádobí se nenahromadí a je pořádek i předejde se znečišťování a hromadění much.

Mluviti o spravování prádla bylo by zbytečné — malá dirka snadno se spraví, než rostrhané se nahradí novým.

Je-li heslo „raději hned" vhodné pro hospodyni — tož nutné ve výchově pro děti.

Naučí-li matka dítě vykonat vše „hned a řádně", dává mu velký dar do života, který se vyplácí hned ve škole.

Učí-li se dítě třeba slovíčkům hned a řádně, má z toho užitek pro celý život. Naučí-li se jim povrchně se slibem přeříkati si je až ráno, dopadá to obyčejně smutně.
Ráno se zaspí a následuje pak špatná známka. Lehkomyslné dítě stává se lajdákem, svědomité vědomím špatně vykonané práce znervosňuje.

Lépe tedy se učit hned a řádně, aby i dítě brzo dovedlo ocenit vědomí vykonané práce.

Milada Kučerová.

Prakticky rádce

BOJ PROTI STÁRNUTÍ.

Chcete-li si zachovati do pozdního věku svěžest a oddáliti pokud možno nejvíce obávané stáří, dbejte toho skutečně a starejte se o to, ježto je na vás, abyste k tomu přispěli.

Nevečeřte nikdy pozdě, příliš vydatně a komplikovaně. Silná káva, čaj a alkohol, večer požité, působí prý na příliš časné probuzení. Spěte v ložnici, která nemusí býti sice úplně studená, ale jen velmi mírně ovlažena (v zimě). Řádné větrání místnosti před ulehnutím nemůže nikomu uškoditi. Kdo je zvyklým spáti při otevřeném okně (ovšem v jisté vzdálenosti od okna), může tento zvyk do pozdního věku zachovávati.

Co se vůbec stravy týče, zdraví lidé nemusí dodržovati zvláštní diety, ale dbáti toho, aby jedli raději častěji a méně. než třikrát za den mnoho na jednou. Hlavním pravidlem vám budiž: dobře žvýkati, aby strava dostala se do žaludku rozmělněna a slinou promíšena.

Při jídle se nerozčilujte, nečtěte, spíš příjemně se bavte s rodinou, rovněž dobu trávení vyplňte veselými myšlenkami. (Snaž se každý jak můžeš.)

Střídmost v jídle, pití a kouření má býti hlavní směrnicí pro zachování si zdraví. Kdo může ovšem kouření vůbec zanechati, učiní nejlépe. Odvyknouti si kouření je těžké, ale je to projevem mužné vůle, a tu jistě každý chce míti.

Nikotin porusuje trávení a působí nezdravě na nervy, o blízkých trpících pak zkaženým vzduchem ani nemluvě. Je-li malá dávka alkoholu,

vzata občas jako lék při poruše žaludku, můžc míti dokonce dobrých výsledků. Ve velkém kvantu niči alkohol mozek a ohrožuje sféru čivů.

Vystříhejte se a hlavně večer těžko stravitelných a nadýmaných pokrmů. K prvním patří na př.: houby, vejce na tvrdo atd., k druhým: hrách, boby, čočka, tučné těžké sýry. Rovněž není radno přeháněti v pokrmech moučných a sladkých. Zaviňují zbytečně tloušťku, která není důkazem zdraví a síly.

Vhodnou stravou je libové maso, telecí, drůbež, sladkovodní ryby, jogurt, kefír, kyselé mléko a pod. Čerstvé zeleniny, zralé ovoce, kompoty. Soli, obsažené v ovoci, alkalisují často přebytečně se v krvi hromadící kyselinu močovou. Dbejte především přísně na pravidelnou denní činnost střev, i když by k tomu bylo potřebí malé pomoci ve formě neškodného projímadla. (Na hrot kuchyňského nože pálené magnesie).

Pohyb má velký význam k udržení svěžesti a k zabránění nezdravého tučnění. Žíti znamená pohybovati se. Proto cviky, masáže tření, koupele budou vám svědčiti.

Pohodlným cvičením tělesným je chůze. Při procházce zbytečně mnoho nemluvte. Provádějte spíše mírná dechová cvičení, ovšem v bezprašném okolí.

Která jsou tedy hlavní pravidla k odsunutí stáří, pokud možno nejdále přírodními prostředky, které docela nic nestojí?

Přeříkejme si denně těchto 12 přikázání:

1. Zachovejte si veselou mysl, neboť ta působí blahodárně na celé tělo. Veselá nálada pak vyzařuje i na vaše okolí a není nic nakažlivějšího nad ni.

2. Dělejte denně a pilně prostocviky.

3. Zachovávejte střídmost v jídle, pití, kouření a zábavách.

4 Zvykejte si na chladnější temperaturu v místnosti, zkuste i omývání chladnou vodou.

5. Nepřehánějte v ukájení svých pudů.

6. Nepřemáhejte únavu a často si odpočiňte.

7. Večer jezte brzy a velmi málo. Ale nezapomínejte toho dbáti. Bude se vám dobře spáti.

8. Nebraňte se veselosti, bavte se četbou, prací, rozhovory s milými přáteli a přítelkyněmi.

9. Nepijte večer silné kávy, čaje ani alkoholu.

10. Neoblékejte se těsně a příliš teple, abyste se při chůzi neupotili. Noste volnou obuv, procházky stanou se vám denním potěšením.

11. Pěstěte zuby a nohy.

12. Nerozčilujte se zbytečnostmi a dbejte těchto rad.

Jsou to na prvý pohled obyčejné rady, každému známému a tisíckrát již opakované. Ovšem pouze jsou-li denně přísně a „po vojensku" zachovávány, mohou býti vhodným prostředkem v boji proti stáří a ztrátě svěžesti.

Ostatně, každý z vás dobře ví, co mu škodí a co prospívá, nutno tedy vytrvale vystříhati se toho, co zdraví vašemu naslouží. Budiž ve všem vaší životní devisou: chtíti je moci.

Národní hospodářství

O POJIŠTENÍ NA ŽIVOT.

15 července m. r. v „Buditeli" byl umístěn článek „O pojištění na život", ve kterém pisatel v krátkých slovech vysvětlil důležitost a výhody plynoucí z onoho pojištění a vyzýval, aby v té věci se více pisatelů vyslovilo. Do dneška však nebylo na ono téma navazováno, co se dá snadno vysvětliti velkou zaměstnaností našeho venkovského obyvatelstva. Dnes přichází zima s dlouhými večery, práce se venku ukončily, jest možnost více času věnovati věcem mimořádným, čili co by bylo vhodným podniknouti v budoucnu pro zlepšení svého a své rodiny hmotného postavení.

Přehlédneme-li svojí celoživotní prácí, tu přicházíme k přesvědčení, že ji vykonáváme vlastně jen k vůli našim dětem, že naše celoživotní lopocení má za účel zabezpečiti svému potomstvu lepší hmotné poměry než v kterých žijeme my a jest již v našem životě přijato dívati se skrze prsty na ty hospodáře, kteří při normálních poměrech hospodaří od tisíce ku stu a děti jejich jsou po jejich smrti nouzí přinuceny jakž takž svojí existenci sháněti. Větším dílem se stává, když rodiče byli nehospodární, že ani děti nejsou o mnoho lepší, neb se od nich nic dobrého nenaučili.

Nashromážditi dětem velký zemský majetek, aby každé z dětí mělo slušné hospodářství, jest úlohou velice těžkou, poněvádž přikupovati pozemky se stává stále úlohou těžší a těžší těžší a za druhé k tomu účelu jest potřebí použiti najednou velkého kapitálu, který v dnešní době a při dnešních poměrech sebrati není prací lehkou.

Proto nejednomu otci a starostlivé matce, když mají děti upřímně rádi, stále hlodá na mysli otázka, jak výhodně vybaviti svoje děti pro budoucnost.

Bohatší je dávají na studie, bídnější na řemesla, ale tím ještě není odpomoženo. Ne každé dítě se do školy hodí a ne každé na řemeslo, často jedno i druhé selže a kdyby i neselhalo pro začátek zařízení vlastní budoucnosti každé, mu z dítek nutno něčím přispěti. Vzniká otázka, jak nastřádati a zachovati větší kapitál. Odpověď věcná a jistá jest: nechati se pojistiti na život.

Chci se zde poněkud zastaviti o významu pojištění pro případ úmrtí. Ze všech pojištění, jaká vůbec existují, jest pojištění na život nejvýhodnější a nejreálnější. Proč? Pojištěný na život po uplynutí ustanoveného počtu let dočká se vrácení všech svých dosud vložených peněz i s některými úroky, neb umře-li předčasně, obdrží je rovněž předčasně jeho rodina, kdežto při jiných pojištěních se věčně platí, aniž mohou býti nároky na vrácení aspoň jakýchkoliv úroků, o kapitále ani nemluvě.

Za druhé, jak se často stává, podléhá otec předčasně zhoubné nemoci aneb jinému neštěstí, zanechávaje po sobě celou řadu nezaopatřených dětí a prodlužený majetek, který jako mladý hospodář nedávno si koupil a svým přičiněním během prvních let měl úmysl vyplatiti. On mínil a Pánbůh měnil. Představme si v jaké situaci ocítá se potom rodina. A takových příkladů jest velice zhusta. O co lépe by se v tom ta rodina nacházdla, kdyby otec byl pamatoval pojistiti pro případ smrti. Nehledě na to, že třeba to pojištění stalo se před měsícem jeho smrti, nodina by obdržela vyplacený celý pojištěný obnos. Jak pak veseleji by se pozůstalým hledělo do budoucna a vdova nemusela by se lekati toho těžkého údělu, který ovdověním na ní připadl. Jsem si jist, že i ty děti vždy budou vzpomínati na otce, že maje na mysli jejich budoucnost, postaral se na každý případ o hmotnou podporu pro ně v případě svého předčasného odchodu.

Mnohý z nás si pomyslí, že kdyby ty peníze, které má rok co rok na účet pojistného vpláceti, skládal sám, též by během těch mnoha let kapitál takový uložil. Ale jest v tom jedna velká vada. Mnoho-li se najde mezi námi těch, kteří mají tak vyvinutou sílu vůle a sebeovládání, aby dovedli sami sobě poručiti, takovým způsobem peníze ukládati, za druhé, ta věc však ztrácí tu nejcennější praktickou stránku, ten nejcennější účel a sice, obdržeti celý obnos na případ předčasného úmrtí. To může dokázati jenom společnost, která na jednom získá a na druhém ztrati.

Společnosti, pojištujících na život jest celá řada. Kdoí by však měl úmysl se pojistiti, mus

napřed míti jistotu, že jest to společnost důvěryhodna. Jedna z nejlepších a nejspolehlivějších pojišťoven jest italská pod jménem „Riunione Adriatica di Sicurta". Jest to nejrozšířenější a důvěryhodná společnost, pracující v 19 státech světa, založená v r. 1838. Zvláště jest velice rozšířená v Československu a doporučená všemi významnějšími autoritami. U nás v Polsku rovněž již dosti čile pracuje a vládne velkým kapitálem, což dává jistou záruku, že obnosy pojistného mohou býti řádně vypláceny. Předsedou pro oddělení v Polsku jest náš známý krajan p. Bedřich Beneš. Jest na nás Češích, pokud kdo chce se dáti pojistiti, aby zbytečně nevyhledával jakoukoliv pojištovnu jinou a s úplou důvěrou se obrátil na tuto výšezmíněnou spoleěnost. Inseráty její jsou v obou volyňských časopisech. Společnost tato má ohromné kapitály a za výplaty ručí celým svým majetkem nacházejícím se ve všech devatenácti státech.

Proto se obraťte s důvěrou na reprezentanty této společnosti a nebudete litovati.

Opatrný.

Předplatné v Lucku

přijímá: Česká Matice Školská, Jagiellońska 16, šekový účet P. K. O. 80890.

Ve Varšavě:

Drukarnia „Rola" Jana Buriana, Mazowiecka 11, šekový účet P. K. O. 1704.

Ceny předplatného:

na půl roku zl. 5.20, na čtvrt roku zl. 2.80. Do ciziny: na půl roku zl. 7.—, na čtvr roku zl. 3.75. Cena jednotlivého čísla je 50 gr.

Ceny oznámení:

Celá strana zl. 120.—, půl strany zl. 70.—, čtvrt strany zl. 40.—, osmina strany zl. 25.— dvanáctina strany zl. 20.—, šestnáctina strany zl. 15.—. Při častějším inserování slevy.

Zodpovědný redaktor: **Josef Welk**, Łuck, Jagiellońska 16.
Vydavatel: Drukarnia „Rola", Jana Buriana, Warszawa, Mazowiecka 11.

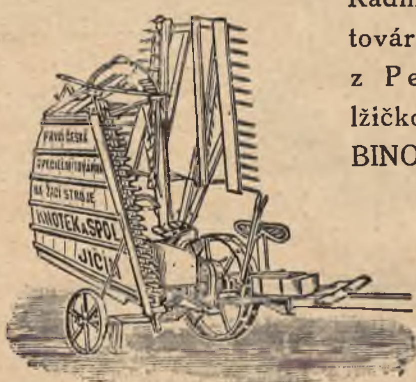
NAŠIM ROLNÍKŮM
K NASTÁVAJÍCÍ JARNÍ SEZONĚ:

Namáhavou jarní práci v poli ulehčí Vám výborné české OCELOVÉ PLUHY, KULTIVATORY, PLEČKY A KRACLE DO CHMELNIC „Červinka & Čihák" které prodáváme se značnou slevou.

Staré přísloví praví: „JAK ZASEJEŠ — TAK SKLIDÍŠ!" Proto šetrný a rozšafný hospodář hledí sobě zakoupiti dokonalý, lehký a úsporný **SECÍ STROJ.**

Radíme Vám proto, abyste před koupí stroje navštívili naše tovární sklady a na místě se přesvědčili, že Schulzovy z Peček, české **SECÍ STROJE** válečkové, lžičkové, s přístroji k setí jetele, neb bez něho, KOMBINOVANÉ SECÍ STROJE, k současnemu setí obilí a umělého hnojiva, jsou skutečně nejlepší.

Budete míti dobrou úrodu!

Pamatujte proto, abyste si zavčas zakoupili originál zdokonaleného a osvědčeného českého

KNOTKOVA ŽACÍHO STROJE mod. 1928

s ocelovým širokým okružím (věncem), na němž hrábě volně a lehko i při rychlé jizdě se pohybují a bez prudkých nárazů přesně a krásně hrsti odebírají. Mají rychle rozkádací vál a odnímatelné polní kolečko na válečkovém ložisku, s náboji na západku. Jest dokázáno, že orig. nové KNOTKOVY ŽACÍ STROJE se širokým ocelovým věncem jdou lehounce a při pilné práci nepraskají, jak stroje z jiných továren. Takovéto, jakož i jiné stroje a nářadí obdržíte levně a s plnou tovární zárukou u firmy:

Tovární sklady hospodářských a mlýnských strojů

Rudolf Jozef a Spol.,

v ZDOLBUNOVĚ,

ul. Kościelna č. 4.

Telefon č. 17

Telegr. JOZEFSPOL, ZdołbunóW.

mlátičky „Bratří Jouzové"

motory „Lorenz"

Drukarnia „Rola", J. Buriana, Warszawa, Mazowiecka 11 Opłata pocztowa opłacona ryczałtem